

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Heremag termelési és értékesítési viszonyok. Sz. P.
Hogyan táplálkozik a növény s honnan származnak tápanyagai? I. K. Á.

Kormányintézkedések.

Tilos Olaszországba trágyát kivinni. — A földművelésügyi miniszternek leirata Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei gazd. egylethez.

Vegyesek.

A kolozsmonostori gazdasági tanintézet 25. jubileuma. — Az „Algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székesföldmives iskola” évvizsgálója — A fogarasi ménes felosztása. — Pályázat gazdasági egyleti titkári állásra — Filloxera-záratok. — Köztelek Zsebnaptár és Évkönyv 1895. évre. — Állami birtokok eladása. — Kertészeti kiállítás Nagyváradon. — A magyar selyem a lyoni kiállításon — Juhkivitelünk Franciaországba.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Heremag termelési és értékesítési viszonyok.

Egyik budapesti napi lapban közelebbről körülbelül a következő rövid hirt olvastuk:

„A budapesti magkereskedők ringet kötötték, hogy egyáltalán ne vegyenek lóhermagot, vagy ha vesznek is, igen alacsony áron.”

Mi a jelek és tapasztalatok után, ennek a hírnak valóságában egy pillanatig sem kételkedünk; sőt úgy látjuk, hogy a ringben nemcsak a budapesti, hanem a kolozsvári magkereskedők is benne vannak. Mert hát tényleg mi a helyzet? Az, hogy a lóhere üzlet pang és ha elvéve történnék is kötések, azok igazán alacsony áron jönnek létre.

Mit látunk ezekből? Azt, hogy a tőke szövetkezett ismét, mint annyi máskor, a termény ellen és a maga előnyére ki akarja zsákmányolni a gazdaközönség kényszer helyzetét.

Mert hát mit is czéloz ez a ring? Sakkban tartani a gazdaközönséget s kibőjtölni, mint az ellenség az általa körül zárolt várat, hogy tetszése szerinti árért kicsikarhassa tőle drága terményét a nagy haszon biztos reményében.

Mi ezt egy rettenetes egészségtelen állapotnak tartjuk, hogy a gazdaközönség egészében, a maga fáradságos és verejtékes munkájának a gyümölcsével teljesen ki legyen szolgáltatva a közvetítő kereskedők kényekedvének.

Az utobb mult két évben a lóherével elért

70 75 frtos magas árak túlhaladták a heremag termelő gazdák legvérmesebb reményeit is és ha őszinték akarunk lenni meg kell vallanunk, hogy nagy részben itt rejlik a hiba annyiból, hogy hozzászokott a gazdaközönség a magas árakhoz és most nem igen szeretne arról lemondani.

Akkor a vevők, egymásra licitáltak és fölhajtották a nagy kereslet mellett az árakat, azonban kivált a mult évben a rossz időjárási viszonyok miatt a gazdák a csépléssel megkésték, terményüket nem tudták idejében átadni s e miatt a közvetítő kereskedelem a külföldi kötelezettségeinek szintén nem felelhetett meg idejében, a mit az egész vonalon nagymérvű veszteségek következtek.

Az idén tehát bizonyára a szenvedett veszteségek pótlása miatt is a gazdaközönség által már megszokott és most is kívánt magas árakat megadni nem hajlandók; de magkereskedőktől nyert információink alapján azért sem vásárolhatnak, mert — miként mondják — Oroszország jól sikerült nagy szemű lóherével elárasztotta a legnagyobb kiviteli piacokat s ezt — pl. Hamburgban — 52. frttal jegyzik, a mellett pedig Amerika is rengeteg mennyiségeket szállított európai piacokra, miért hazai lóherénk iránt a kereslet alá szállt és nem fizetik a régi árakon.

A mellett a kereskedők 1200 waggon idei termésű heremagra és rövid időn nagy kínálatra számítanak Erdélyből és úgy nyilatkoznak, hogy lesz itt heremag még jövő májusban is elég.

Mi igaz mind ebből, mi nem, nem tudhatjuk, de ha esetleg így van, épen az előtt a verseny előtt állunk Oroszország és Amerikával szemben a herével, mint álltunk annak idején a búzával s ha a herével is csak úgy tud megküzdeni a magyar gazda, mint a búzával tudott, és a here ára elért legmagasabb árának szintén a kétharmadára s az után a felére csökken, mint az a 12 frtos búzával történt, akkor gyönyörűen fog kinézni kivált hazarészünk mezőgazdasága; ahol az utobbi években a hitvány gabona- és folyton hanyatló marha árak mellett, legalább a heremag termelés föllendülése némi lelket öntött a gazdába az elért jó árral.

Tehát veszedelem előtt állunk ismét, a melytől a magyar gazdaközönséget csupán saját életrevalósága mentheti meg.

E kérdésben legeslegelső sorban hazarészünk van érdekelve, mint ahol a heremag termelés a legáltalánosabban üzetik, és részére egyedüli mentő eszköznek azt tartjuk, ha heremagját aranka mentessé, tisztítva, olmozott zsákokban; — a tisztaságra nézve mintegy állami garancia mellett — szövetkezve önmaga viszi a világkereskedelmi piacokra.

Mint teljesen tiszta áru a selejtes amerikai és piszkos oroszországi maggal szemben, meg vagyunk győződve, sikerrel kiállaná a versenyt és Erdély összes termése könnyen értékesítésre találana.

Sz. P.

Hogyan táplálkozik a növény s honnan származnak tápanyagai?

I.

Egy makk, a tölgynek a magja, csak kevés grammot nyom, ellenben a fa, mely ebből a magból nőtt, több száz má érnázsat nyom. Az anyagnak ily roppant gyarapodása, mely nemcsak vízből, hanem szilárd anyagból is áll, a táplálkozás eredménye. A táplálkozás által a növények, tehát oly anyagokat vesznek fel, melyek száraz sulyukat gyarapítják. Erre a körülményre nagy sulyt kell fektetni, nehogy abba a tévedésbe essünk, miszerint a növény által való terime- (volum-) nagyobbodás, összeesnek a táplálkozással. Egy növény szerv megnőhet, a nélkül, hogy száraz sulya gyarapodnék, sőt ily növény még anyagvesztéssel is járhat. Tehát növény és táplálkozás nem azonosak.

Az anyagok, melyeket a növény szervei felépítésénél igényel, ugyanazok, melyek az állati testet is alkotják t. i. fehérje anyagok, szénhidrátok, zsírok, sók és víz. Nem szükséges azt a kérdést felvetni, honnan veszi az állati test tápanyagait. Az állati szervezet fehérje-anyag, szénhidrát-, zsírszükségletét úgy nyeri, hogy növényekkel vagy más állatokkal táplálkozik, azaz más életet elpusztít, hogy a magáét fenntarthassa. A növényeknek csak igen csekély töredéke táplálkozik hasonló módon és sajátságos, hogy leginkább alacsonyrendűek azok a növények, melyek más növények és állatok anyagával táplálkoznak, így nevezetesen a *myxomyceték*, *bacteriumok* és *penészek*. A pusztítások, melyeket ezek a növények, nemcsak elhalt más szervezetekben, sőt eleven növényekben és állatokban okoznak, táplálkozási módjuknak következményei. Magasabbrendű növények közül, táplálkozás módra nézve az éppen jelzettekhez csak olyanok csatlakoznak, melyek a rendes természeti uttól majdnem elpártol-

Lóhere, luczerna Mauthner Ödön
és egyáltalán gazdasági magvakat
legmagasabb áron vásárol magkereskedése,
Budapest, Andrássy-út 23. sz.

taknak tekinthetők, a *phanerogam* paraziták (pl. aranka-, melyeknek egész szervezete, az élősködő életmód következtében, annyira elváltozott, hogy néha alig ismerhetők fel a többi magasabbrendű növények rokonaiként. A növények zömé, az u. n. *zöld növények*. Ez a melléknév, nem önkényűleg van választva, hogy a növényvilág összességéből, egy rész kiemeltessék, hanem azért mert a zöld színben rejlik ezeknek a növényeknek oka és képessége, hogy egészen más módon táplálkoznak, mint az állatok és növényi élősködők

A növényiszervek zöld színe egy anyagból származik, mely a növények táplálkozási szerveinek (tehát általánosságban leveleinek és sarjainak) sejtjeiben, picziny zöld szemcséket képez, melyeket chlorophyllszemcséknek (chloroplásztnak) neveznek; csak ezekkel bonthatják szét a zöld szervek, a levegő szén-savát (helyesebben széndioxidját) és képezhetik azokat a komplikált carbonium összekötéseket, a melyek általában szerves substantiáknak nevezetnek és a melyek a növénytestnek az építőanyagot nyújtják.

Az állatok és chlorophyllos növények táplálkozásának fundamentalis különbsége, tehát abban áll, hogy a növények a testüknek szükséges szerves építőanyagot, nem mint tápanyagot veszik kívülről fel és azt nemcsak anyagcsere által dolgozzák fel, hanem, hogy egyszerűbb anyagokból, melyeket közönségesen szerves anyagoknak neveznek: szén-savból (széndioxidból), vízből és néhány sóból szénhidratokat, fehérje-anyagokat és zsírokat maguk gyártanak, mielőtt azokat leveleik, sarjaik, gyökereik, virágaik stb. táplálásánál értékesítenék. Nem létezik állat, mely szén-savval és vízzel, melyben néhány só van főloldva, táplálkozhatnék, mert ilyen egyszerű generatorokból nem képezhet keményítőt, cukrot, fehérjeanyagot és zsírt.

Csak a növényi birja ezt és ez a képessége kizárólag onnan származik, hogy chlorophyllal van ellátva. Ha az összes chlorophyllt földünkön el lehetne pusztítani, akkor az állatok és emberek sorsa el volna döntve; akkor megszűnnék a saját testi táplálkozásunkra szükséges anyagok termelése, melyek a természetben különben sehol sem termelhetők, — és állati élet csak még addig tartana, míg azok egymást felfalnák. Akkor azután, vége volna minden életnek. Ez világos bizonyossága annak, mily roppant fontos szerep jutott a chlorophyllos növényeknek földgömbünkön. Ők táplálnak minket, midőn a levegő szén-savából és a vízből azokat az anyagokat termelik, melyekből mi élünk és azok az állatok élnek, melyekkel táplálkozunk, hogy életünket fenntarthatassuk. Ez a növények feladata és munkája, és az a tanmondat, az a sententia, hogy a növények nem dolgoznak és nem gyűjtenek a csűrbe, csak szonoklati flosculus; ellenkezőleg a növények munkája kollosszáis, a melyet azért nem veszünk észre, mert zajtalan és mert a sok millió tonna anyag mellett, mely a növények munkaeredménye, megfedelkezünk a munkásokról, melyek akkor nem léteznek többé, mikor munkájuk eredményét számba vesszük.

Hazánk termelése métermázsákban véve 1892-ben körülbelül a következő volt:

Buza	38 652 000	q.
Rozs	11 728 000	"
Árpa	11 626 000	"
Zab	9 790 000	"
Kukoricza	5 055 000	"
Burgonya	32 200 000	"
Dohány	536 000	"
Takarmány- és cukorrépa	43 426 000	"
Mesterséges kaszálók	20 942 000	"
Természetes kaszálók	66 039 000	"
Összesen	239 988 000	"

Ez a sok ezer, kerek számban 240 millió métermázsas anyag, mely ember és állattáplálkozásra igényeltetik, a növényeknek rövid — kb. három havi munkájának eredménye: szén-savból, vízből, és egy pár a talajban levő sóból!

Az a nagyhorderejű megismerés, hogy a növények csak szén-savval, vízzel és néhány sóval táplálkoznak, bizonyosan éppen olyan nagy értékű, mint a gravitációnak felfedezése vagy egy más korszakot alkotó szellemi vívmánynak; de ez sem oly régi. A középkorban ezekről a dolgokról nem tudtak semmit sem, hanem az *Aristoteles*-től származó

tannak hódoltak, hogy a növények a tápanyagokat a földben készen találják és ezeket gyökereikkel úgy veszik fel, mint az emberek a levest a tányérből; tehát a gyökér a növény szájának tekintetű és a növény fejre állított állatnak. *Aristoteles* ilyen nem logikátlan, de mindazonáltal téves tanai, melyeket több évszázra menő hit dédelgetett, a tudomány haladását nem egyszer akadályozták meg. És így csak a XVIII. száz vége felé mutatta ki a németalföldi *Jan Ingenhousz*, hogy a növények a szén-savat szétbontják és csak a mi százunk érdeme, hogy *Theodor de Saussure* nagyfontosságú vizsgálatai, melyeket *Liebig*, *Boussingault* és *Sachs* hasonló értékű fáradozásai követték, a növény-táplálkozás tényleges folyamatait felderítették. Mily nagyot jelentők voltak, ezek a tisztán tudományos felfedezések, azt legjobban bizonyítja az, hogy csak ezeknek az alapján sikerült rationalis mező- és erdőgazdaságot teremteni, ezek pedig oly tények, melyek nemcsak a tudományos intelligencia örvendetes vívmányai, hanem oly tények, melyektől a nemzetek java és baja függ.

Szén-sav, víz és kevésbé a növények tápanyagai. Egyelőre még elhalasztjuk ennek a tételnek a bizonyítását és előbb azt nézzük, honnan jutnak ezek a tápanyagok a növénybe. Ha egy szárazföldi növényt megtekintünk, akkor látjuk, hogy az egyrészt a földben gyökerezik, másrészt az atmosphaerikus levegőtől van körülveve; tehát csak ebből a két mediumból veheti tápanyagait; veszi pedig a sókat és a vizet a földből a szén-savat pedig kizárólag az atmosphaerikus levegőből, a melyben élünk, a zöld levelek kerítik balmukba ezt a gázt és készítik ebből a szénnyttartalmazó növényanyagot. Több tan- és kézikönyvben és pedig még olyanban is, mely neves szakférfi tollából folyt, olvasható az az állítás, hogy a növény a levelekkel veszi fel a szén-sav főtömegét; ez a kifejezés tévutra vezet; mert a növények az összes szén-savat a levelek és csakis a levelek által veszik fel, a gyökerek (nem vesznek fel a táplálkozás számára szén-savat, hanem) azok a szervek melyek vizet és sót vesznek fel a földből.

A vízben élő növények, melyek rendszertani tekintetben különféle családokhoz tartoznak, de egymással biológiai tekintetben egyeznek, szintén megfelelnek az éppen említett tételnek, hogy minden chlorophyllos növény a szén-savat az atmosphaerikus levegőből veszi. Számos vizinövény levele a víz színe fölé, szóval a levegőbe emelkedik, vagy legalább a víz színén uszó levelének felső oldala érintkezésbe jön a levegővel, de vannak olyanok is, a melyek teljesen a víz alatt maradnak. Mindazonáltal ezek is a levegő szén-savával élnek, annak a levegőével, a melyet a víz felold. Ha vizet jól megfőzünk, abból minden levegőt és szén-savat elűzünk, akkor ilyen megfőtt vízben vízi növény nem élhet meg, ha csak benne nem oldódik ismét szén-sav fel. A vízi növények a szén-savfedezetre nézve különben még jobb helyzetben vannak mint a szárazföldiek. Az atmosphaerikus levegő 10,000 részben átlag 4 rész szén-savat tartalmaz; a víz a levegő elegrészeit egészen más (a gázelegyek absorptios törvényeinek megfelelő) arányok szerint oldja fel és a levegőből nagyobb százalék mennyiség szén-savat vesz fel, mely a vizinövények táplálkozására szolgál.

K. Á.

Kormányintézkedések.

Tilos Olaszországba trágyát kivinni. Kereskedelemügyi m. kir. Minister 71318—94. sz. Valamennyi kereskedelmi és iparkamarának. Egy előfordult eset alkalmából megállapítván, hogy az istálló-trágyából előállított u. n. conservált műtrágya, még ha az más szerves anyagokkal keverve nincs is Olaszországba az olasz phylloxera-törvény 1 cikkének 3 pontja értelmében be nem vihető, s az olasz kormány ezen korlátozó intézkedése ellen a fennálló szerződéses megállapodások, nevezetesen az 1882. évi XV. t. cikkbe iktatott nemzetközi phylloxera egyezmény alapján részünkről kifogás nem tehető, mert hasonló intézkedésnek hasonló viszonyok közt való elrendelésére minket is ugyanazon jog illet meg, felhívom a ka-

marát, hogy erről az érdekelt köröket esetleges károsodás elkerülésének lehetővé tétele végett megfelelőleg értesitse. Budapesten, 1894. október hó 5. *Lukács, s. k.*

A földmivelségi miniszternek a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei gazdasági egyesülethez intézett alábbi leiratát közérdekességénél fogva itt közöljük. A mai gazdasági viszonyok között sok esetben felmerült annak szüksége, hogy a gazdaközönség a külföldi piaci közlekedési vagy egyéb gazdasági kérdésekben megbízható tájékozást szerezzon. Ezen tájékozás legcélszerűbben a külföldön működő cs. és kir. consulatusoktól szereshető be. A külügyminister ur által intézkedések tételtek, illetőleg az e tekintetben fenálló utasítások kiegészítettek arra nézve, hogy a consulatusok a gazdaközönség részéről tett megkereséseknek a legpontosabban eleget tegyenek. Hogy pedig a consulatusoknak a gazdaközönség érdekében tett informatio szolgálata rendszeresebbé tétessék, a gazdaközönség részéről a consulatusokhoz intézendő megkeresésekre nézve, — a külügyminister ural egyetértőleg a következő eljárást állapított meg: A gazdaközönség részéről a consulatusokhoz intézett megkeresések, a gazdasági egyesületek, — illetve a mely vármegyében a mezőgazdasági bizottság már szervezve van, akár ezek, akár az egyesületek, azon vármegyében pedig, hol gazdasági egyesület nincs, a gazdasági bizottságok útján eszközöndők. Az egyesület avagy a bizottság ügyvezető tisztviselője, illetve tagja, a továbbítás végett beérkezett megkereséseket köteles leendő megbírálni azon szempontból, hogy azok nem foglalnak-e magukban oly kérdéseket, melyekre az illető consulatus által már válasz adatott, vagy olyanokat, a melyek tekintetében a consulatusok megkeresésére szükség nincs, végül olyanokat, a melyek természetüknél fogva a hivatalos válaszadás, illetve elintézésre nem alkalmasak. Figyelem fordítandó arra is, hogy a megkeresések kellő világossággal vannak-e fogalmazva. A továbbításra alkalmas megkeresések legfeljebb 24 óra alatt, egyszerű hátrattal az egyesület, vagy bizottság útján (pecséttel ellátva) megküldendők az illető consulatusoknak. Hasonló eljárás követendő, az egyesületek, illetve bizottságokhoz intézett consuli-intézkedésekre. Célszerű leendő a consuli-intézkedésekről jegyzéket vezetni, a közérdekűeket pedig alkalmas módon közzétenni, hogy a nyújtott tájékozások az egyesület irattárában feljegyezve, s a gazdaközönség közeiben ismertette legyenek. Az iránt, hogy a posta díjak az illető felek által, vagy pedig az egyesületek, illetve bizottságok ügyviteli költségeiből fedeztessenek-e, az egyesületek, illetve bizottságok saját hatáskörükben határoznak. Felhívom az egyesületet, hogy ezen leiratomat működése területén, a gazdaközönség körében, megfelelő módon tegye közhírré. Kelt Budapesten, 1894. évi aug. hó 17-én. *Festetics.*

Vegyes közlemények.

— A kolozsmonostori gazdasági tanintézet 25. jubileuma iránt érdeklődők figyelmébe. Lapunk egyik régebbi számában egy helyen sajtó hiba csuszott be t. i., hogy az ünnepély f. é. november 25-én lesz. Habár azóta sok közlemény jelent meg, melyben helyesen november hó 15-ike állott, nehogy tévedésre adjon alkalmat kijavítjuk, hogy az ünnepély napja, miután a tanintézet 1869. évi november hó 15-én nyitott meg, éppen 25 éves évfordulóján f. é. november hó 15-én lesz.

— Az „Algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola“ évszázó vizsgája. Az algyógyi m. kir. Kán Kocsárd gróf székely földmives iskola, E. M. K. E. alapítás folyó évi őszi vizsgálatai szeptember hó 18, 19 és 20 napjain tartattak meg. A bizottság élén az összes vizsgálatokban és szemlékben az iskola nagynevű alapítója Kun Kocsárd gróf tiszteleti elnök is részt vett, a kit az iskola növendékeiből egy küldöttséget kért fel a megjelenésre, és kinek bölcs utasításaira az iskolát és birtokkezelést illetőleg közvetlenül tett értékes tapasztalataira a bizottság ez uttal is kellő figyelemmel volt. A vizsgálatokra, valamint az azzal egybekapcsolt birtok stb. szemlére az ellenőrző bi-

zottság részéről Kornis Viktor gróf, Sándor József t. alelnök-főtítkárs és Sz. Szakáts Péter voltak jelen. A bizottságba az állam részéről K. Vörös Sándor kir. tanácsos, kolozs-monostori gazdasági intézeti igazgatót küldtetet ki. A bizottság meggyőződése mindenek előtt, hogy az intézést vezető, kezelő magas kir. kincstár és illetve ennek szolgálatában a birtokkezelő igazgató eddigelő főképen az iskola szellemi czéljának megfelelő anyagi feltételek előteremtésére fektette a főszűlyt, a mit a nagymérvű gazdasági és intézeti építkezésekkel, berendezéssel, állatállomány beszerzésével, gazdasági kultúrával már is oly mértékben elérni sikerült, hogy a földmives iskola ebben a tekintetben versenytárs nélkül áll a hazai összes hasonló alsóbbrendű tanintézetek sorában, és elmondhatjuk, hogy ennek alapján 4-5 év múlva az iskola alapításának munkája teljesen befejezve lesz, és azután az intézet rendes mederben fog szolgálatni első sorban tanügyi iskolai czélzatának. Az iskola tanügyi vezetősére nézve konstatálni kell, hogy a növendékekkel elért eredmény általában szintén emelkedést mutat a tavalyihoz képest, úgy hogy ez a rend növendék, mely ezuttal az életbe kimegy, határozottan képzetebb az előző éviéknél. Sajnos, hogy a létszám most sem teljes, remélhető azonban, hogy azok az intézkedések, melyeket az igazgató választmány legközelebb megindított, jövőre a növendékek létszámának emelkedésére kedvezőleg fog behatni. Kívánatos azonban, hogy a tanerők tekintetében — mint az előző jelentéseiben is ismételtlen kiemelte — a magas kormány a kezdő tanerőkkel való kísérletezés helyett, állandó képzett tanerőket alkalmazzon, hogy a folytonos változás, és a kezdő — bár képzett — segéd tanítóknak ottan való folytonos szárnypróbálgatásai tapasztalat szerint, ne szolgáljon magának a tanításnak annyira hátrányára. Mindent össze foglálva csak fokozott dicséret illeti Gáspár József igazgatót, ki a szervezés nagy munkája után, buzgó tovább építője a szép hivatásu iskolának.

— **A fogarasi ménés felozlatása.** A „Köztelek”-ből vesszük át ezen meglepő hirt. A földmívelésügyi miniszter erdélyi útja alkalmával megtekintette a fogarasi ménest és a tordai bikatelepet. A mint értesülünk, a minisztert a látottak legkevesbé sem elégitették ki. Állítólag a fogarasi ménés viszonyai igen kedvezőtlenek; az állatok fejlődése és szaporodási viszonyai nem kielégítőek és emellett nincs kihatás a környékre mint a többi (bábolnai, mezőhegyesi és kisbéri) méneseknek. A miniszter, mint mondják, elhatározta, hogy e ménest fel fogja oszlatni és annak állományát (a mennyiben a lipiczai faj tenyésztése nemcsak kívánatos, hanem nagyon szükséges is) más állami ménesekbe fogja beosztani. A lótenyésztés helyett ezen a vidéken inkább bivalytenyésztést, tehenészetet és tarka marhatenyésztést akar a miniszter kultiválni. A miniszter ezen elhatározásáról bizalmas uton értesültünk s reméljük, hogy ha ezen egyáltalában nem kívánatos és indokolt tervet keresztül viszi, abban a legbiztosabb objektivitás fogja vezérelni és semmiféle mellékletek által magát befolyásoltatni nem engedi. Mind e mellett sajnálatunkat kell kifejeznünk a felett, hogy vannak, a kik a fogarasi ménés fekvését, az állatok fejlődési és szaporodási viszonyait kedvezőtlen színben igyekeznek feltüntetni. Szerintünk alig lehetne oly alkalmas s a lipiczai ló tenyésztésére oly kedvező s minden tekintetben megfelelő vidéket találni, mint a minő a fogarasi ménésbirtok s ez okból ezen ménés felozlatását nem látjuk szerencsés gondolatnak. A mi a ménesnek a környékre való kihatását illeti, nevezetesen, hogy az nem kielégítő, az tény, de ezen könnyen lehet segíteni, mert oly olcsó fajlova, mint a lipiczai a lótenyésztés emelése érdekében olcsóbban s ha a szükség kívánja ingyen kellene a kisebb lótenyésztők és gazdák rendelkezésére bocsátani s ekkor bizonyára nem lenne e tekintetben sok ok a panaszra. Mit érne a bivalytenyésztés, mit a tehenészetek felállítás, a miből úgy sem volna nagy hasznuk a kisgazdáknak, ha az oly felette szükséges s az erdélyi viszonyok közé teljesen beillő lipiczai lovak más, azok tenyésztésének csakugyan meg nem felelő ménesekbe osztatának be. Hogy a tordai bikatelepen sok a kifogásolni való ez igaz, mert annak már maga a fekvés sem kedvező, s alig hozzáférhető. Ezenfelül itt erősen pusztít a szarvasu is,

s a viszonyok általában kedvezőtlenek. Az itt szándékolt változtatások helyett legcélszerűbb volna, a bikanvelő telepet egy ennek kedvező mezőségi vidékre áthelyezni.

— **Pályázat gazdasági egyleti titkári állásra.** A torontálmezei gazdasági egyesületnek Nagy-Kikindán székelő titkári állására nyilvános pályázat nyitattik. Ezen állással természetbeni lakás, havonkénti 100 frtos részletekben előre fizetendő évi 1200 frt díjazás és nyugdíj jogosultság van egybekötve. A nyugdíjazásra ugyanazon határozványok mérvadóak, melyek az 1885: XI. törvény-cikkben az állami tisztviselőkre megállapítva vannak, mégis oly eltéréssel: hogy a nyugdíj kiszámításának alapjául nem az egész fizetés, hanem csupán ezer forint alapösszeg vétetik. Ha az egyesület időközben feloszlanék vagy megszűnnék, az esetben a nyugdíjképes titkárt, a nyugdíj helyett végkielégítés illeti meg, mely a köteles nyugdíj összeg felének 6%-os kamatozással számított tőkéjét teendi, azonban 5000 frtnál semmi körülmény között magasabb nem lehet. A pályázatok — az elméleti és gyakorlati képzettséget, egy a szakirodalmi jártasságot a nyelvismereteket és esetleg a megyebeli közgazdasági viszonyok ismeretét, — igazoló okmányokkal felszerelten, az egyesület elnöke, nagyméltóságú gróf Csekonics Endre urhoz Zsombolyára, — f. évi december hó 19-ig — intézendők, midőn is az állás 1895. január 1-vel lesz elfoglalandó. A megválasztott titkár véglegesítése iránt a rendszabályilag kikötött egy évi próbaidő leteltével fog a közgyűlés határozni. A titkár az egyesület tulajdonát képező nagyobb gazdasági kertnek és hasznos kiserleti telepének is kezelője, egyéb teendőit általánosságban az alapszabályok és a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium által jóváhagyott rendszabályok írják körül, melyek az érdeklődőknek kívánatra az elnökség által megküldetnek. Kelt Zsombolyán, 1894. szeptember 23-án, a Torontálmezei gazd. egyesület Elnöksége.

— **Filoxera-záratok.** Nagy-Küküllő vármegye Földszin községének, Alsó-Fehér vármegye Magyar-Becze községének, Kisküküllő vármegye Csapó községének szőlőiben a filoxera jelenléte megállapítván, a nevezett községek határa zár alá helyezettett.

— **Köztelek Zsebnaptár és Évkönyv 1895.** Évre Szakavatott tanácssal s megbízható adatokkal szolgál a gazdának minden felmerülő esetben, de egyuttal, mint czime is mutatja, rendes jegyzőkönyvül is használható. A zsebnaptár Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán, az országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai szerkesztésében jelent meg, de részt vettek abban hazánk elsőrendű gazdasági írói. Az erős és csinos vászonba kötött táblával ellátott „Köztelek Zsebnaptár” folytatását és kiegészítő részét képezi ingyen melléklete, a „Köztelek Évkönyv”, 300 oldal szöveggel. Ajánljuk a gazdák közönség figyelmébe. A „Köztelek Zsebnaptár és Évkönyv” bolti ára 2 frt, postai küldéssel 2 frt 10 kr, a „Köztelek” előfizetői és az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület tagjai részére 1 frt 50 kr, postai küldéssel 1 frt 70 kr.

— **Állami birtokok eladása.** A jövő évi budgetben az állami birtokok eladásából bevételként összesen 1.800,000 frt van präliminálva, melyből részletfizetésekre és kamatokra a már eladott immobiliákból 1.201,746 67 frt esik. Ez ideig 54,272 hold birtok lett eladva, jövődében az eladásra még 22,941 hold van kilátásba helyezve 6 712,780 36 frt becsértékben. Telepítéseknek 5984 hold 1 millió 196,800 frt becsértékben fog felhasználni.

— **Kertészeti kiállítás Nagyváradon.** „A magyar műkertészek s kertgazdák orsz. egyesülete” által Nagyváradon megnyitott kertészeti kiállítás várokozason felül jól sikerült. A kiállításnak magának hat csoportja van, ugymint: I. Gyümölcsfélék és abból készített kivonatok. II. Mindennemű konyhakerti termények. III. Házban vagy szabadban kultivált dísz- és virágnövények, kerti butorzat, szalondisztrárgyak és kötészet. IV. Kertészeti magyar szakirodalom, kertészeti eszközök, kerti tervek. V. Vegyes magvak. VI. Kertészethez vagy kertgazdázáshoz kívántató trágyaanyagok. A kiállítás minden egyes csoportba három díj van, arany-, ezüst- és bronzérem. A legelső díjat ter-

mészetesen az nyeri, a ki a legszebb kulturnövényt állítja ki.

— **A magyar selyem a lyoni kiállításon.** Ép most értesülünk a lyoni nemzetközi kiállítás legfőbb bíráló bizottságának folyó évi szeptember hó 30-án kelt tudósításáról, mely szerint a földmívelésügyi m. kir. miniszterium ezen kiállításon bemutatott selyemgubókért Magyarországon magyar munkások által font selyemért és a selyemtenyésztés és selyemipar meghonosítása körül tett intézkedéseiről a bíráló bizottság rendelkezésére álló legmagasabb díjjal, a grand prix-vel lett kitüntetve. Ez által a magyar selyem, a selyemipar a világnak ezen legjelentékenyebb gócpontján a legilletékesebb szakemberek által versenyképesnek elismertett. Hogy népünk ezen termelési ágat mennyire megkedvelte és hogy az természetadta, úgy mint gazdasági viszonyainknak mennyire megfelel, bizonyítja azon tény, hogy egy rövid évtized alatt az országban százezer család tekint ma már a selyemtenyésztést rendes kereseti forrásának. Ezek után elmondhatjuk, hogy arra nézve, miszerint jelenleg kerekcszámban egy millió kiló selyemgubó termelésünket 10-15 millió kilóra emeljük, semmi más akadály nincs, mint a szederfa hiánya. A szederfa hiányának megszüntetésére pedig más mód nem létezik, mint gondoskodni a községi faiskolák helyes kezeléséről és azok kellő erélyes ellenőrzéséről.

— **Juhkivitelünk Franciaországban.** A Franciaországból érkező tudósítások szerint juhkivitelünk az idén a tavalyihoz arányosítva szaporulatot tüntet fel. Szeptember hónap kivittünk 13.249 darabot, mely 4.984 métermázsányi húst szolgáltatott. A múlt év ugyanazon hónapjában csak 4.092 darab jutott a la vuhette-i vásárra. Fájdalom, az emelkedő kivitel dacára juhainkat gazdáink még sem képesek nyereségesen eladni.

— **Kerestetik fajtisza sima járdovány oltóvessző, továbbá tiszta ripária portilistra nemesített járdovány oltóvány biztos helyről.** Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez intézendők.

— **Kerestetik 30 négyes ökör fogathoz szükséges 120 drh. fiatal jármos ökör.** Az ökröknek erős, csontos, jól fejlődött, egészséges és külsőleg is hibátlan állatoknak kell lenni. Ajánlatok — az állatok életkorának és árának jelzésével — lapunk kiadó hivatalához intézendők.

— **Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillettekos darabonként 40 frtért.** Mind igen szép állatok. Hol? Megmondja lapunk kiadóhivatala.

— **Gazdák mindazt a mire gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabbban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.** Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonátőzsde.

A buzaüzletben gyenge volt a kínálat, melylyel szemben a malmok is tartózkodó magatartást követtek. Az irányzat ennél fogva csendes volt. A többi czikkeben szintén csekély a forgalom, és irányzat változatlan maradtak.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6-45	6-80
Rozs	5-30	5-40
Árpa takarmány	5-80	6-15
„ égetni való	6-40	7-15
„ sörfőzdei	7-35	8-50
Zab	5-85	6-20
Tengeri	6-30	6-40
Káposzta repce	9-40	9-75
Köles	5-75	6-25

Határidőzlet.

Külföldi magasabb jegyzékekre valamivel szilárdabban indult, később azonban a gyenge vételkészség miatt el lanyhult és az egyes czikkekre árai csökkentelek.

Értéktőzsde.

A tőzsde nem követett mindvégig egységes irányzatot. Az üzlet első felében a külföld magas zárlatai s olcsóbb

ultimópénz a spekulációt az üzérkedési értékek bevásárlására ösztönözték, a mi által az egész nemzetközi piac javult árnyvön mozogott. Az később azonban a czár állapotáról s francia miniszterválságról érkezett hírek, kapcsoltatban a Berlinben a tőzsde forgalmát korlátló rendszabályok tervezett behozatalával az irányzat elgyengült. A helyi piacon a hangulat állandóan kedvező s ezuttal a főérdeklődés a köszönbányák felé fordul. Valuták s ércváltók nem változtak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lóhere. Mi az üzletet és a forgalmat illeti, mult hét óta vajmi kevés változás állott be, nagyszemű mag valamivel jobban lett keresve, még az aprószemű nem bírt vételkedvet kelteni. Luczerna. Szébb minőségek könnyű kelendőségre tettek szert, míg másodrendű áru nehezen, sőt egyáltalán nem volt elhelyezhető. Takarmányrépa mag. Tovább befolyt adatok a már jelzett jó termést erősítik meg és jelenleg csakis ezen adatok gyűjtésére lehet szoritkozni, melyek után indulva, bár az árak folyton ingadoznak, de azért már is biztosra vehető, hogy a tavalyiak felénél is jóval alacsonyabbak lesznek. Muharmag. Határozottan rossz a termés és a jelenleg magas árak további emelkedése egyrészt korlátolt sőt nagyon is csekély készletek másrészt bármely néven nevezendő forgalomnak utját fogják állani.

Jegyzések 100 kilonként Budapesten:

Luczerna	40-46	frt.
Lóhere bánati	58-62	"
Lóhere tiszavidéki	64-68	"
Lóhere erdélyi	64-68	"
Tavaszi búkköny	6 1/2 - 6 3/4	"
Őszi borsó	10	"
Muharmag	10-10 1/2	"
Baltaczim	10 1/2 - 11 1/2	"

Kolozsvár, 1894. Október 25-ről. Tiszta buza 5 frt 40 kr. 6 frt 20 kr. Rozs 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Törökbuza 5 frt 70 kr. 5 frt 80 kr. Zab 4 frt 50 kr. 4 frt 80 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. (Métermázsánként.) Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Faggyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 46 kr. Konyhaliszt 6 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hektoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kósó 9 kr. Disznósir 64 kr. Bors 1 frt - kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év október hó 23-án tartott marhavásárról.

Ló felhajtattott 590 darab, eladatott 30 darab. — Marha felhajtattott 2000 drb, eladatott 590 darab. — Sertés felhajtattott 3575 drb, eladatott 2600 drb.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894.

Okt. 19-én. Az üzlet csendes volt.

Heti átlag árák: magyar válogatott áru 320-380 klg. nehéz 41 1/2-42 kr. 280-300 klg. nehéz 42 1/2-43 kr. Öreg 300 klg. tuli 40-40 1/2 kr. Vidéki sertés 40-47 kr. Szerb 40-42 kr. Román — kr. tiszta klgk, páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleség árák: Tengeri frt 6.70 Arpa frt 6.40 Kőhánján átvéve.

Központi állatvásár.

Bécs. (Szt. Marx) 1894 október 23-án. (Papp György és Vincze tudósítása.)

Sertésvásár: Október 23-án felhajtattott összesen 10,973 darab sertés, és ebből 7483 darab magyar

zsirsértés volt. Jegyzetett. Első minőségű 35-37 kr., közép és öreg sertés 34-35 kr., könnyű 32-33 kr., süldő 32-40 kr., kilonként élő sulyban, százalék levonás és fogyasztási adó nélkül.

Szarvasmarhavásár: Október 22-én felhajtattott 6112 darab szarvasmarha, melyből 3393 darab magyar eredetű nolt. Métermázsánként vágosulyban, a szokás szerű százalék levonásával, fizetett: magyar hizó ökör 58-68 frt. Bika 25-36 frt, Tehén 22-33 frt, Bivaly 20-25 frt. fizetett 100 kilonként, élő sulyban, százaléklevonás nélkül.

A mai vágómarhavásárra, mintegy 1200 drb.-bal nagyobb felhajtás mutatott ki, az árak általában, métermázsánként, a minőséghez képest 1-2 frttal szállottak. Bivalyok kevés mennyiségben hajtattak fel, a mult héti árakon keltek el.

Juhvásár: Október 18-án felhajtattott 7428 drb. birka. A kiviteli áru, kedvező párizsi üzlet-tudósítások folytán, élénk kereslettel bírt. Jegyzetett: kiviteli juh 18-22 frt, kiverési jáh 8-16 frt. páronként.

A november hó 1-re eső, juvásár, az ünnep miatt f. hó 31-én szerdán tartatik meg.

Termék-üzlet. (Mezőgazdasági tőzsde) Okt. 23-án. Jegyzetett: Buza tavaszra: 6 frt 90-6 frt 93 kr. Rozs tavaszra: 6 frt 05-6 frt 10 kr. Zab őszre: 6 frt 20-6 frt 22 kr. Zab tavaszra: 6 frt 22-6 frt 24 kr Tengeri októberre: 6 frt 75-6 frt 80 kr, métermázsánként. Fizetett: 100 kilonként 1894 évi: Gubacs, legjobb minőségű 10-12 frt. I. o. 8-9 frt, II. o. 6-7 frt, III. o. 5-6 frt. Méz: nyers méz, 36-40 frt, pergetett méz 41-43 frt. Viasz: 150-190 frt. Vaj: kilogrammonként, finom tea-vaj 1 frt 30-1 frt 40 kr, asztali-vaj 1 frt 10-1 frt 25 krajczár, közönséges vaj 1 frt 1 frt 5 krajczár.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban.)

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézd-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegvár
Tiszta buza	mm.	715	706	585	525	880	628	700
Elegy buza	"	595	685	500	400	580	556	520
Rozs	"	455	412	476	380	525	486	429
Árpa	"	—	468	416	—	—	588	—
Zab	"	600	580	485	300	800	478	489
Törökbuza	"	490	565	520	350	525	667	575
Széna	"	300	400	280	180	500	200	180
Alomszalma	"	200	110	100	90	300	120	150
Túzifa	km	330	250	320	300	260	325	260
Marhahus	kg.	40	44	48	40	44	52	48
Okt.		13	12	25	31	17	19	27

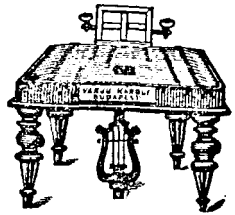
A piaci cikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székel-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	680	600	580	725	660	540	650
Elegy buza	"	600	500	510	600	520	420	475
Rozs	"	450	380	450	500	440	310	475
Árpa	"	450	500	425	500	—	—	—
Zab	"	500	580	400	625	410	500	650
Törökbuza	"	520	520	555	500	630	580	475
Széna	"	450	180	180	250	250	—	150
Alomszalma	"	200	100	90	120	100	—	30
Túzifa	km.	200	250	200	200	240	240	265
Marhahus	kg.	44	40	32	44	40	32	44
Okt.		18	6	11	23	23	19	24

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

GZIMBALOM

erős tiszta csengő hanggal jótállás mellett. Saját gyarmányú harmonika, hegedű, fuvola és egyéb hangszer és kellékek jutányos áron kaphatók.

Képes nagy árjegyzéket ingyen küld

VARJÚ KÁRQLY

hangszergyáros, számos arany és ezüstérembirtokosa. Budapest, VIII., Kerepesi-út 297. 47. sz. (1-52)

2 arany, 13 ezüst érem.

9 dísz- és elismerő okmány

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából.

Egy dobozzal 70 krajczár, fél dobozzal 35 krajczár.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál. Tessék a fennebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle korneuburgi marha táppor.

Fő letét: KWIZDA FERENCZ JÁNOS

osztrák cs. és kir. és román kir. udv. szállító 223. (13-15) kerületi gyógyszerára KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

Eladó 7 drb.

2 1/4 éves tenyészbika

249. (23-x.) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A szövetkezet célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.

Üzleti berendezés.

Sürgőnyezim: Mezőgazdák, Budapest. Hiv. óra 1/2 9-1-ig és 2-5-ig. Áruraktár czime: M. Á. V. nyugotti pályaudvarán lévő közraktári vállalat XX. számú raktár.

Bizomány-osztály.

Hadseregellátás. Gabonacladás.

Erőtakarmányok vétele. Fedezeti tőzsdei kötések.

Áru-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben. Építkezési anyagok. Gazdasági vasnemtek. Gyapjas és hizott marha bizományi értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Híremagvak bérrostálva.

Gazdasági gép osztály.

M. k. államvas. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetkezeti képviselősege.

Adriance Platt & Co. new-yorki

kaszáló, marokrakó és kévekövő gépeinek kizárólagos képviselője.

V. Vermorel-féle Éclair-permetező kizárólagos képviselője.

Csonka Bánki-féle petroleum-mórtorok mezőgazdasági képviselője.

Mindennemű kipróbált solid kivitelű gazdas. gép jutányos beszerzése.

Gazdasági géptelemek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.

A szövetkezet alapszabályait és hetenkint egyszer megjelenő „Üzleti Értéstitőjét“ kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. 296. (3-13)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptökével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

BUDAPESTEN

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit;

u. m. **Szőlő-trágyát, Rét-trágyát, Here-műtrágyát,**

csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltnének. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út,** régi lóverseuytér, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre **egyedüli** és **kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapest** és **Zsolnán.**

Posta és távirdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (43-x)

Szőlő-trágya.

Rét-trágya.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda czégnél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
nitrogén
kali

műtrágyáit

nemkülönbén szabadalmát képező

külnlegességeit
mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

117 (43-x)

az igazgatóság.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.

BUDAPEST, ALKOTMÁNY UTCZA 31. SZÁM.

Lóhere, luczerna és egyáltalán gazdasági magvakat
legmagasabb áron vásárolunk.

MŰTRÁGYÁK-, ERŐTAKARMÁNYOK-
Gazdasági gépek.

Szives figyelmébe ajánljuk a t. cz. gazdaközönségnek üzleti heti értesítőket, melyet kívánatra bárkinek megküldjük.

291. (7-x)

Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb

PÉNZINTÉZET

a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

„The Mutual“

new-yorki életbiztosító társaság.

Alapított 1843.

Biztosít emberéleket

legkülönbözőbb és legelőnyösebb
módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál az

Erdélyi aligazgatóság

Kolozsvárt, Belhid-u. 16. sz. alatt.

261 (18-x)

Legbiztosabb óvoszer a Kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék-berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, ipar-vállalatok, szállodák stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

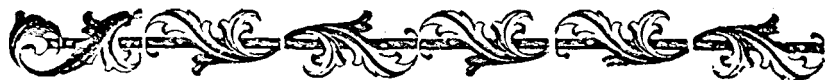
Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari-és gazdasági értékesítése. Várostitási és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetéssel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál AZ IGAZGATÓSÁG

Az orsz. közegészségügyi tanács által (4-6) többszörösen ajánlva! 288

Magyar tözeg- és műtrágya- ipar részvény-társaság. Igazgatóság: Budapest, IV. Városház-tér 9. (Harisbazaar).

299. (1-2)

Magyar királyi

281. (6-12.)

államvasutak gépgyára.

Gőzeséplő-garniturák,
malom és egyéb ipari czélokra alkalmas
hengerkazános-lokomobilok,
szalmakazaló-gépek,
gőzkukoriczamorzsolók, Stibor-kőfűrészek

mindig csak

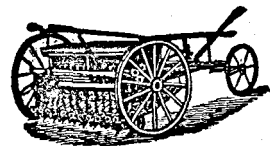
a magy. kir. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA vezérigynökségénél. Budapest, VIII., József-körut 41. sz. a. rendelendők meg.

Figyelmeztetés !!

Óva intünk azon visszaélesek elől, melyek a m. kir. államvasutak gépgyára kitűnő hírnevével, általunk nem ismert számtalan utazó ügynök részéről elkövetetnek, olyformán, hogy a gazdaközönség jóhiszeműségét kihasználva, a mi közegünként mutatják be magukat, magyar állami gépet ajánlanak és azután más, szintén magyar elnevezésű gyártmányt szállítanak. — Midőn tehát e részben a legnagyobb óvatosságot ajánljuk, tisztelettel kérjük a n. é. gazdaközönséget, hogy csakis azon egyéneket ismerje el a mi közegünk gyanánt, a kik közjegyzőileg hitelesített meghatalmazásukat felmutatni tudják.

Tisztelettel A m. k. államvasutak gépgyárának vezérigynöksége.

Legújabb szerkezetű sorvetőgépeket, úgy sik valamint hegyes talajhoz, továbbá egyetemes ekéket rendkívül mérsékelt áron szállít:

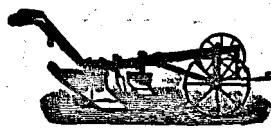

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyára, BUDAPEST, Váci-körut 10 szám.

Kitűnő lóherfejtőgépeinkre

különösen felhívjuk a t. gazdák figyelmét.

Érdeklődőknek felvilágosításal és erdélyi referentiákkal

289 (7-10) szívesen szolgálunk.

Árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban

244. (27-36)

VI., Váci-körut 57/a. sz.

Alakult 1856.

KÜHN E.

Alakult 1856.

gazdasági gépgyára Mosonban

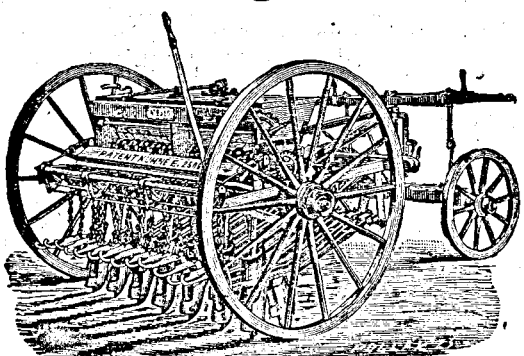
ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében feiülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgepeit leszállított áron.

Hegyes hullámos területre „MOSONIDRILL” legjobb, legegyszerűbb sorvető. Sack-féle ekék, két és több vasu ekék. Laake-féle szántó földboronák 12-féle nagyságban, Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták, konkolyozók, kitűnő szelelő magtárrosta, (33 frt) meglepő munkaképesség Ventzky-féle füllesztők, szecska és répavágók stb. stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körut 57/a.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafosz, chilisalétrom egyéb különleges műtrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája Budapest, V., Dorottya-utoza 9. szám.

202. (43-52)